

მუხლი 59. ქართულის, როგორც მეორე ენის სტანდარტი

შესავალი

საგანმანათლებლო მიზნიდან გამომდინარე, ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლება სკოლაში ითვალისწინებს კონკრეტული ამოცანების გადაჭრას, კერძოდ, მოსწავლემ უნდა:

1. ათვისოს როგორც ენობრივი, ისე კულტურული ინფორმაცია;
2. შეიძინოს სხვადასხვა კატეგორიის უნარ-ჩვევა:
 - სამეტყველო უნარ-ჩვევები (მოსმენა, კითხვა, წერა, ლაპარაკი);
 - უცხო კულტურის გაგების უნარი;
 - ენის სწავლის უნარ-ჩვევები (სწავლის სწავლა);
 - სასიცოცხლო უნარ-ჩვევები (თანამშრომლობა, თავისუფალი არჩევანის გაკეთება, პრობლემის გადაჭრა, შემოქმედებითობა და სხვა).
3. ჩამოუყალიბდეს სხვადასხვა ტიპის დამოკიდებულება:
 - პიროვნულ განსხვავებათა დაფასება და პატივისცემა;
 - ენობრივ-კულტურული კუთვნილების განცდა;
 - ენების სწავლის სურვილი და სხვა;
4. ჩამოუყალიბდეს ქვეყნის მოქალაქეობის განცდა.

ქართული, როგორც მეორე ენა დაწყებით საფეხურზე

შესავალი

დაწყებით საფეხურზე ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლა-სწავლების პრიორიტეტული მიზნებია:

- მოსწავლის ენობრივი ცნობიერების განვითარება;
- ენობრივ-კულტურული გამოცდილების გამდიდრება;
- ენის სწავლის უნარ-ჩვევების განვითარება.

დაწყებით საფეხურზე სწავლა-სწავლების მნიშვნელოვანი ამოცანაა თითოეული მოსწავლის მოტივაციის გაძლიერება. მოზარდებმა უნდა შეიყვარონ ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლის პროცესი და თვით ქართული ენა და კულტურა.

დაწყებით საფეხურზე ქართულის, როგორც მეორე ენის სწავლება რამდენიმე მიმართულებით იშლება: **კომუნიკაცია** (მოსმენა, კითხვა, წერა, ლაპარაკი), **გრამატიკა** (პირველ-მეოთხე კლასებში) და **სწავლის სწავლა** (მესამე კლასიდან).

1) მიმართულება: კომუნიკაცია

მოსმენა - ამ ეტაპზე მოსმენას, როგორც ენის ათვისების მთავარ არხს, პრიორიტეტული მნიშვნელობა ენიჭება. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა სიტყვიერ ჯაჭვში ბგერების, სიტყვების, მარტივი წინადადებების მოსმენით გარჩევას, რადგან ქართული ენისათვის დამახასიათებელ ჟღერადობებზე სმენის გამახვილება აუცილებელია გაგების უნარისა და სწორი გამოთქმის ჩამოსაყალიბებლად, რაც წარმატებული ინტერაქციის საფუძველს წარმოადგენს. ფონემატური სმენის განვითარება შინაარსიან კონტექსტში უნდა მოხდეს. ტექსტებს უხვად უნდა ახლდეს თვალსაჩინო მასალა (სურათები, საგნები,

ნახატები, ფოტოები და სხვა) და ბგერითი ინდიკატორები (რაიმე ხმაური, მკაფიოდ გამოხატული ინტონაციები და სხვა), რომლებზე დაყრდნობითაც მოსწავლეს გაუადვილდება ტექსტის გაგება.

ლაპარაკი – პირველ ეტაპზე მოსწავლის ალაპარაკება გაჭირდება. სწავლების სტრატეგია რეპროდუცირებისკენ უნდა იყოს მიმართული. რეპროდუცირების მიზანია, სწორი გამოთქმის ჩამოყალიბება და ლექსიკური მარაგის გამდიდრება/განმტკიცება. რეპროდუცირებისთვის გამოიყენება ლექსები, გათვლები (პატარებისათვის), სიმღერები, დიალოგები, სკეტჩები.

პროდუცირება ძალიან შეზღუდული სახით მიმდინარეობს - მოსწავლეები შესწავლილი ლექსიკური მასალის გამოყენებით სვამენ/უპასუხებენ შეკითხვებს და ნიმუშების მიხედვით გაითამაშებენ მარტივ სცენებს.

კითხვა - დაწყებით საფეხურზე კითხვის სწავლება თავისებური მეთოდოლოგიით უნდა წარიმართოს. პირველ რიგში, განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ფონოლოგიური უნარების განვითარებას, რათა მოსწავლეს განუვითარდეს ფონემური ცნობიერება (ზეპირი მარცვლების, ბგერების აღქმისა და გამოყენების უნარი). ფონემური ცნობიერების განვითარება მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ მოსწავლემ ანბანური პრინციპი გაიგოს (ასოს, ანუ გრაფიკული ერთეულის მიმართება ბგერასთან, ანუ ხმოვან ერთეულთან).

პირველი და მეორე კლასი დაეთმობა მოსწავლის კითხვისათვის მომზადებას, კითხვის სისტემური კურსის შეთავაზება კი მესამე კლასიდან დაიწყება.

წერა - სწავლება აქაც ძირითადად რეპროდუცირებას უნდა დაეფუძნოს.

კითხვის მსგავსად, წერის უნარის განვითარებაც აუჩქარებელი ტემპით უნდა წარიმართოს კითხვის უნარის განვითარების პარალელურად. დაწყებით საფეხურზე განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა წერის ტექნიკურ-მოტორული უნარ-ჩვევის ჩამოყალიბებას. მოსწავლე გამოწერს ასოებს, ნასწავლ სიტყვებს; ეუფლება ასოების სწორად მოხაზვის ტექნიკას.

საწყის ეტაპზე რეპროდუცირება რომ მოსაწყენი არ გახდეს, მნიშვნელოვანია მრავალფეროვანი, სახალისო და, რაც მთავარია, შინაარსიანი კონტექსტების შეთავაზება.

2) მიმართულება: გრამატიკა

გრამატიკის სწავლება საკომუნიკაციო მიზნებს ემსახურება, ამიტომ მნიშვნელოვანია კონტექსტში (და არა კონტექსტიდან მოწყვეტილად) მისი სწავლება. ენობრივ მასალაზე მუშაობა უნდა მიმდინარეობდეს არა თეორიული ახსნა-განმარტებებით, არამედ ამ მასალის განსხვავებულ საკომუნიკაციო სიტუაციებში გამოყენებითა და პრაქტიკული სავარჯიშოებით. მოსწავლეებს არ მოეთხოვებათ არც აღწერით-თეორიული გრამატიკისა და არც წესებისა და ტერმინების ზეპირად დასწავლა. სწავლების საწყის ეტაპზე მოსწავლეები გრამატიკულ კონსტრუქციებს ენობრივი ნიმუშების დამახსოვრებასთან ერთად სპონტანურად, გაანალიზების გარეშე აითვისებენ.

მოსწავლეებს საშუალება უნდა მიეცეთ, თვალსაჩინო მაგალითებზე დაკვირვებით ამოიციონ და კონტექსტში გამოიყენონ მარტივი ენობრივი მექანიზმები, გრამატიკული თავისებურებები და შესაბამისი ენობრივი კონსტრუქციები.

3) მიმართულება: სწავლის სწავლა

მოსწავლეებმა უნდა შეიძინონ სასწავლო საქმიანობის დამოუკიდებლად მართვის საწყისი უნარები. ამისათვის მათ იმთავითვე უნდა მივაქცევინოთ ყურადღება იმ ფაქტორებსა და პირობებზე, რომლებიც ზეგავლენას ახდენს სწავლის პროცესზე; უნდა გავაცნობიერებინოთ, რომ მათ თავად შეუძლიათ იმ ხელშემწყობი პირობების შექმნა, რომლებიც დაეხმარება მათ მიღწევების გაუმჯობესებაში.

I-IV კლასების სტანდარტი

ა) IV კლასის ბოლოს მისაღწევი შედეგები

ინდექსების განმარტება

დაწყებით საფეხურზე სტანდარტში გაწერილ თითოეულ შედეგს წინ უძღვის ინდექსი, რომელიც მიუთითებს საგანს, სწავლების ეტაპსა და სტანდარტის შედეგის ნომერს; მაგ., **ქ.მ.დაწყ.(I).1.**

„ქ.მ.“ - მიუთითებს საგანს „ქართული, როგორც მეორე ენა“;

„დაწყ.(I).“ - მიუთითებს I-IV კლასების სტანდარტს;

„1“ - მიუთითებს სტანდარტის შედეგის ნომერს.

ქართულის, როგორც მეორე ენის სტანდარტი (I-IV კლასები)	
1. მიმართულება: კომუნიკაცია	
მოსმენა და მოსმენის სტრატეგიები	
შედეგების ინდექსი	სტანდარტის შედეგები მოსწავლემ უნდა შეძლოს:
ქ.მ.დაწყ.(I).1.	სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით მცირე ზომის მარტივი ტექსტების ძირითადი შინაარსის მოსმენა და გაგება.
კითხვა და კითხვის სტრატეგიები	
ქ.მ.დაწყ.(I).2.	კითხვის სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით მცირე ზომის სხვადასხვა ტიპის ტექსტის წაკითხვა და ზოგადი შინაარსის გაგება.
ქ.მ.დაწყ.(I).3.	სათანადო სტრატეგიების გამოყენებით ხმამაღალი (გამართული და გაწაფული) კითხვის ელემენტარული უნარ-ჩვევის გამოვლენა.
წერა	
ქ.მ.დაწყ.(I).4.	მოდელის მიხედვით ან გარკვეული საყრდენების დახმარებით სხვადასხვა ტიპის მარტივი ტექსტის წერა ნასწავლი თემატიკის გარშემო.
ლაპარაკი და ლაპარაკის სტრატეგიები	
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

ქ.მ.დაწყ.(I).5.	ენის გასატეხების, ლექსებისა და გათვლების ზეპირად წაკითხვა; სიმღერების შესრულება, მარტივი დიალოგებისა და სცენების გათამაშება.
ქ.მ.დაწყ.(I).6.	სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით ილუსტრაციების აღწერა, მარტივ ინტერაქციაში მონაწილეობა, ნაცნობი თემატიკის გარშემო საუბარი.
2. მიმართულება: გრამატიკა	
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:	
ქ.მ.დაწყ.(I).7.	სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით საკომუნიკაციო სიტუაციის შესატყვისი გამოთქმების, შესაბამისი ენობრივი მარკერების (მაგ., დროისა და სივრცის, მოქმედებისა და ინტენსივობის გამომხატველი სიტყვების), კონკრეტული სიტყვათშეხამებების, ცალკეული ნასწავლი მარტივი დარგობრივი ლექსიკის ამოცნობა და გამოყენება.
ქ.მ.დაწყ.(I).8.	ნასწავლი სახელისა და ზმნის კონკრეტული ფორმების, შესაბამისი გრამატიკული საშუალებების, სიტყვებს შორის ნასწავლი სინტაქსური მიმართებების, მარტივი ენობრივი კონსტრუქციების, შესაბამისი სასვენი ნიშნების გარჩევა და სათანადო ფუნქციით მათი გამოყენება.
3. მიმართულება: სწავლის სწავლა	
მოსწავლემ უნდა შეძლოს:	
ქ.მ.დაწყ.(I).9.	სასწავლო საქმიანობის მართვის საწყისი უნარ-ჩვევების გამოვლენა;
ქ.მ.დაწყ.(I).10.	კონსტრუქციული დამოკიდებულების გამოვლენა და სხვებთან თანამშრომლობა;
ქ.მ.დაწყ.(I).11.	სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების მოძიება და გააზრებულად გამოყენება.

ბ) შინაარსი

1. სამეტყველო აქტები

- **ინტერაქცია სოციალურ რიტუალებში** - მისალმება-დამშვიდობება, მოკითხვა, გაცნობა, მაძლობის გადახდა, მილოცვა, თანხმობა/უარი, ტელეფონით საუბარი;
- **ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად** - პირადი მონაცემების გაცვლა (ვინაობა, ასაკი, ეროვნება, სადაურობა, საცხოვრებელი ადგილი, ტელეფონის ნომერი); ადამიანის / ცხოველის / საგნის აღწერა/დახასიათება (გარეგნობა, ფერი, ფორმა, ზომა...); თარიღის, ჯანმრთელობის, ამინდის გაგება; საკუთარი ან სხვისი ყოველდღიური საქმიანობა;
- **ინტერაქცია შეხედულებებისა და დამოკიდებულებების შესახებ** - მოწონება/არ მოწონება; სურვილისა და ინტერესის გამოხატვა; დადებითი და უარყოფითი შეფასება (კარგია, ცუდია...);
- **ინტერაქცია ემოციებისა და შეგრძნებების შესახებ** - მარტივი ემოციებისა და შეგრძნებების გამოხატვა (სიხარული, ტკივილი, სიცივე, სიცხე...);
- **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ**: დროის მითითება (საათის / დღის / კვირის / თვის / წლის), მოქმედების ქრონოლოგიური თანამიმდევრობის განსაზღვრა (ჯერ / შემდეგ), ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება.

2. თემატიკა

მოცემული ჩამონათვალი საორიენტაციო ხასიათს ატარებს. შესაბამისად, შესაძლებელია მისი შეცვლა, შევსება ან შემცირება.

I. ყოფითი თემები:

1. საკუთარი თავის შესახებ (პირადი მონაცემები, დაბადების დღე, საქმიანობა, ინტერესები);
2. სახლი და უახლოესი გარემო (ოჯახი/ნათესავები; ქალაქი/სოფელი; საცხოვრებელი ადგილი, სახლის ინტერიერი, ავეჯი / საყოფაცხოვრებო ნივთები);
3. ყოველდღიური ცხოვრება (სკოლა, სასწავლო საგნები, სასკოლო ნივთები და აქტივობები; დღის განრიგი);
4. თავისუფალი დრო, გართობა (თამაში / სათამაშოები, სპორტი, სეირნობა, ცხოველთა სამყარო);
5. ჯანმრთელობა (სხეულის ნაწილები; ავადმყოფობა, წამალი, ექიმი, საავადმყოფო);
6. საჭმელ-სასმელი (ხილი, ბოსტნეული, სურსათი; ჭურჭელი);
7. საყიდლები (ტანსაცმელი/ფეხსაცმელი; მაღაზიები);
8. ამინდი (წელიწადის დროები, თვეები, კვირის დღეები; ბუნების მოვლენები).

II. სოციოკულტურა და კულტურა

1. წეს-ჩვეულებები (ყოფით სიტუაციებში ქცევები და ურთიერთობები);
2. ტრადიციული საბავშვო თამაშები, პერსონაჟები;
3. დღესასწაულები და ტრადიციები (ახალი წელი; კერძები; სამოსი);
4. ყოფითი რეალიები.

3. ძირითადი ენობრივი საკითხები:

- ფონეტიკა და ორთოგრაფია: ბგერა/ასო; მარცვალი; ხმოვანი და თანხმოვანი; ქართულისათვის დამახასიათებელი სპეციფიკური თანხმოვნები;
- მორფოლოგია: სახელის რიცხვი; კონკრეტულ ბრუნვათა ფუნქციები; პირის, კითხვითი და კუთვნილებითი ნაცვალსახელები; რაოდენობითი და რიგობითი რიცხვითი სახელები; ზედსართავი სახელის ხარისხის ფორმები; სახელთა წარმოქმნის ცალკეული შემთხვევები; პირისა და რიცხვის გამოხატვა სხვადასხვა ტიპის ზმნებში; ნასწავლი ზმნების ახლანდელი, წარსული და მომავალი დროის ფორმები (აწმყო, წყვეტილი, მყოფადი); თანდებულები და ზმნიზედები კონკრეტული ფუნქციით (დრო, ადგილი, მოქმედების ინტენსივობა და ქრონოლოგიური თანამიმდევრობა);
- სინტაქსი: წინადადება მოდალობის მიხედვით - თხრობითი და კითხვითი წინადადებები; მარტივი სინტაქსური კონსტრუქციები;
- პუნქტუაცია: წერტილი, მძიმე, კითხვის ნიშანი.

4. ტექსტის ტიპები

- მხატვრული ლიტერატურა: პროზაული და პოეტური ნაწარმოებები - ენის გასატეხები, გამოცანები და ანდაზები, საბავშვო ლექსები, ადაპტირებული მოთხრობები, ლეგენდები და ზღაპრები;
- არამხატვრული ლიტერატურა: ა) პრაგმატული ტექსტები - გაკვეთილების ცხრილი, განრიგი, ტელეპროგრამა, რეცეპტი, განცხადება, ანკეტა; ბ) მარტივი კორესპონდენცია - ღია ბარათი, პირადი წერილი, ინტერვიუ; გ) მარტივი საინფორმაციო და შემეცნებითი ტექსტები - სტატიები საბავშვო წიგნებიდან, ჟურნალებიდან და გაზეთებიდან;

- მედია/მულტიმედია ტექსტები: ქართული ანიმაციური ფილმები და საბავშვო სპექტაკლები, საბავშვო სიმღერები, აუდიო-ვიდეო სასწავლო რესურსები საპროგრამო თემატიკაზე;
- სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები - თემატური დიალოგები, მარტივი თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები, ადაპტირებული კომიქსები.

5. ცნებები და ტერმინები

ოთხწლედის მოზარდის ასაკობრივი თავისებურებების გათვალისწინებით, ტერმინებისა და ცნებების გაგება-გააზრება უნდა დაეფუძნოს პრაქტიკულ სავარჯიშოებს და არა - თეორიულ ახსნა-განმარტებებს.

- ტექსტის აგებულება: ტექსტი, სათაური, აბზაცი, სტროფი, სტრიქონი, წინადადება, სიტყვა; დიალოგი, მონოლოგი;
- გაშიფვრა: ანბანი, ხმოვანი, თანხმოვანი; ბგერა, ასო, მარცვალი; ასოთშეთანხმება; ინტონაცია, მახვილი, წარმოთქმა;
- სასვენი ნიშნები: წერტილი, მძიმე, კითხვის ნიშანი.

V-VI კლასების სტანდარტი

ა) VI კლასის ბოლოს მისაღწევი შედეგები

ინდექსების განმარტება

დაწყებით საფეხურზე სტანდარტში გაწერილ თითოეულ შედეგს წინ უძღვის ინდექსი, რომელიც მიუთითებს საგანს, სწავლების ეტაპსა და სტანდარტის შედეგის ნომერს; მაგ., **ქ.მ.დაწყ.(II).1**

„ქ.მ.“ - მიუთითებს საგანს „ქართული, როგორც მეორე ენა“;

„დაწყ.(II).“ - მიუთითებს V-VI კლასების სტანდარტს;

„1“- მიუთითებს სტანდარტის შედეგის ნომერს.

ქართულის, როგორც მეორე ენის სტანდარტი (V-VI კლასები)	
1. მიმართულება: კომუნიკაცია	
მოსმენა და მოსმენის სტრატეგიები	
შედეგების ინდექსი	სტანდარტის შედეგები მოსწავლემ უნდა შეძლოს:
ქ.მ.დაწყ.(II).1.	სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით სხვადასხვა ტიპის ილუსტრირებული ტექსტის ძირითადი შინაარსის მოსმენა და გაგება;
ქ.მ.დაწყ.(II).2.	მოსმენილი ტექსტის მიმართ საკუთარი შეფასება-დამოკიდებულების გამოხატვა და კონკრეტულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა;
ქ.მ.დაწყ.(II).3.	შესაბამისი ენობრივი სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით მოსმენილი ტექსტის ძირითადი ენობრივი მახასიათებლების ამოცნობა.
კითხვა და კითხვის სტრატეგიები	
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:

ქ.მ.დაწყ.(II).4.	კითხვის სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით სხვადასხვა ტიპის ტექსტის წაკითხვა და ძირითადი შინაარსის გაგება;
ქ.მ.დაწყ.(II).5.	წაკითხული ტექსტის მიმართ საკუთარი შეფასება-დამოკიდებულების გამოხატვა და კონკრეტულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა;
ქ.მ.დაწყ.(II).6.	ხმამაღალი კითხვის სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით სხვადასხვა ტიპის ტექსტის წაკითხვა;
ქ.მ.დაწყ.(II).7.	შესაბამისი სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით ტექსტის სტრუქტურული და ენობრივი მახასიათებლების ამოცნობა.
წერა და წერის სტრატეგიები	
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:
ქ.მ.დაწყ.(II).8.	წერის სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით სხვადასხვა ტიპის ტექსტის / ამბის წერა ილუსტრაციებზე დაყრდნობით ან ნიმუშისა თუ მოცემული პირობის მიხედვით;
ქ.მ.დაწყ.(II).9.	საკუთარი შეფასება-დამოკიდებულების წერილობით გამოხატვა და კონკრეტულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით დასკვნების გამოტანა;
ქ.მ.დაწყ.(II).10.	შესაბამისი სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით წერილობითი ტექსტის სტრუქტურული მახასიათებლებისა და ელემენტარული ენობრივი უნარ-ჩვევების ფუნქციური გამოყენება.
ლაპარაკი და ლაპარაკის სტრატეგიები	
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:
ქ.მ.დაწყ.(II).11.	სხვადასხვა სიტუაციაში მეტყველებისათვის აუცილებელი უნარ-ჩვევების გამოვლენა;
ქ.მ.დაწყ.(II).12.	სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით მარტივ ინტერაქციაში მონაწილეობა, ნაცნობი თემატიკის გარშემო საუბარი;
ქ.მ.დაწყ.(II).13.	მისთვის ნაცნობ და საინტერესო თემებსა თუ საკითხებზე საკუთარი აზრის, პოზიციის გამოთქმა; ინფორმაციის პირად ან სხვის გამოცდილებაზე გადატანა;
ქ.მ.დაწყ.(II).14.	სათანადო სტრატეგიების შერჩევითა და გამოყენებით საკომუნიკაციო სიტუაციის შესაბამისი სათანადო ენობრივი ფორმულებისა და კლიშეების, ენობრივი კონსტრუქციებისა და კონკრეტული გრამატიკული ფორმების ფუნქციური გამოყენება.
2. მიმართულება: სწავლის სწავლა	
	მოსწავლემ უნდა შეძლოს:
ქ.მ.დაწყ.(II).15.	სასწავლო საქმიანობის მართვის უნარ-ჩვევების გამოვლენა;
ქ.მ.დაწყ.(II).16.	სხვებთან თანამშრომლობა და ამ პროცესში კონსტრუქციული ურთიერთობების გამოვლენა;
ქ.მ.დაწყ.(II).17.	სათანადო სტრატეგიებისა და საგანმანათლებლო რესურსების (ბეჭდვითი და მულტიმედიური რესურსების, ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების) გააზრებულად გამოყენება.

ბ) შინაარსი

1. სამეტყველო აქტები

- ინტერაქცია სოციალურ სიტუაციებში - წარდგენა (საკუთარი თავის/სხვისი), მოზოდშიება, შეთავაზება, დახმარების თხოვნა, ნებართვის აღება/მიცემა, თავაზიანობის გამოხატვა;
- ინტერაქცია ინფორმაციის მოსაპოვებლად - პირადი და სხვისი მონაცემების გაცვლა (წარმომავლობა, სადაურობა, მისამართი); ადამიანის / ცხოველის აღწერა/დახასიათება (გარეგნობა,

ხასიათი, ბუნება...); გარემოს, საქმიანობის აღწერა/დახასიათება; მომავალი გეგმების / საქმიანობის გაგება;

- **ინტერაქცია შეხედულებებისა და დამოკიდებულებების შესახებ** - ინტერესები და მოთხოვნები; დადებითი და უარყოფითი შეფასება; დათანხმება / უარყოფა; ვარაუდის გამოთქმა, პოზიციის გამოხატვა;
- **ინტერაქცია ემოციებისა და შეგრძნებების შესახებ** - გრძნობების, ემოციებისა (სიხარული, ბრაზი, უკმაყოფილება, შიში) და შეგრძნებების (ტკივილი, წყურვილი, შიმშილი, სიცივე, სიცხე) გამოხატვა;
- **ინტერაქცია დროისა და სივრცის შესახებ**: დროის მითითება, მოქმედების ქრონოლოგიური თანამიმდევრობისა და ინტენსივობის (სიხშირე, ხანგრძლივობა) განსაზღვრა, ადგილმდებარეობისა და მიმართულების მითითება.

2. თემატიკა

მოცემული ჩამონათვალი საორიენტაციო ხასიათს ატარებს. შესაბამისად, შესაძლებელია მისი შეცვლა, შევსება ან შემცირება.

I. ყოფითი თემები:

1. **საკუთარი თავის შესახებ** (პირადი მონაცემები, საქმიანობა);
2. **სახლი და უახლოესი გარემო** (ოჯახი და ნათესავები; მეგობრები და ახლობლები; პროფესიული საქმიანობა / ხელობა);
3. **ყოველდღიური ცხოვრება** (სკოლა და სასკოლო აქტივობები; დღის რეჟიმი - დილით / შუადღისას / საღამოს; ყოველდღიური ყოფითი საქმიანობა);
4. **თავისუფალი დრო, გართობა** (დასვენება, სეირნობა; დღესასწაულები; გარემო/ბუნება; სტუმრად წასვლა);
5. **ინტერესები** (ჰობი; ლაშქრობა / მოგზაურობა; მუსიკა და სპორტი).

II. სოციოკულტურა და კულტურა

1. **დღესასწაულები და ტრადიციები** (ფესტივალები, კარნავალები; შესაბამისი აქსესუარები; რიტუალები);
2. **წეს-ჩვეულებები** (ყოფით სიტუაციებში ქცევები და ურთიერთობები);
3. **ტრადიციული საბავშვო თამაშები, პერსონაჟები**;
4. **სახელმწიფო სიმბოლიკა და ყოფითი რეალიები**;
5. **ღირსშესანიშნაობები**.

3. ძირითადი ენობრივი საკითხები:

- **მორფოლოგია**: არსებითი სახელის ბრუნვა და ცალკეულ ბრუნვათა კონკრეტული ფუნქციები; ნაცვალსახელი; ზედსართავი სახელი და მისი ფუნქცია წინადადებაში; პირისა და რიცხვის გამოხატვა სხვადასხვა ტიპის ზმნებში; წარსულში შესრულებული მოქმედების ორგვარი გამოხატვა (წყვეტილი / უწყვეტელი); მომავალში შესასრულებელი მოქმედების ფორმა და შინაარსი (II კავშირებითი და მისი ფუნქციები); წართქმითი და უკუთქმითი ბრძანებითი; ზმნისწინის ფუნქციები (მოქმედების მიმართულება, მრავალგზისობის გამოხატვა); საწყისი და მიმდევარი და მათი ფუნქციები წინადადებაში; სახელთა წარმოქმნის კონკრეტული შემთხვევები; თანდებულის ფუნქციები (წარმომავლობა, ადგილის გამოხატვა, დროში სიხშირის განსაზღვრა).
- **სინტაქსი**: წინადადება მოდალობის მიხედვით - თხრობითი, კითხვითი და ძახილის წინადადებები; მარტივი სინტაქსური კონსტრუქციები; შეთანხმებული მსაზღვრელ-საზღვრული;

მოქმედების მიზეზისა და მიზნის გამოხატვა და შესაბამისი სინტაქსური კონსტრუქციები (რატომ? რა მიზეზით? / რისთვის? რა მიზნით?).

- **პუნქტუაცია:** წერტილი, მძიმე, კითხვისა და ძახილის ნიშნები; ორი წერტილი, ტირე.

4. ტექსტის ტიპები

- **მხატვრული ლიტერატურა:** პროზაული და პოეტური ნაწარმოებები - ლექსები, ადაპტირებული მოთხრობები, ლეგენდები და ზღაპრები; ლიტერატურული ზღაპრები;
- **არამხატვრული ლიტერატურა:** ა) პრაგმატული ტექსტები - ტელეპროგრამა, რეცეპტი, განცხადება, კატალოგი, მარშრუტი, შეტყობინება, ინსტრუქცია, გზამკვლევი; ბ) მარტივი კორესპონდენცია - ღია ბარათი, პირადი წერილი, ინტერვიუ; გ) მარტივი საინფორმაციო და შემეცნებითი ტექსტები - სტატიები საბავშვო წიგნებიდან, ჟურნალებიდან და გაზეთებიდან; დ) ბიოგრაფიული ტექსტები - დღიური, მოგონება;
- **მედია/მულტიმედიური ტექსტები:** საბავშვო სიმღერები, ქართული ანიმაციური ფილმები და საბავშვო სპექტაკლები; საბავშვო მხატვრული და დოკუმენტური ფილმები; საბავშვო გასართობ-შემეცნებითი გადაცემები; აუდიო-ვიდეო სასწავლო რესურსები საპროგრამო თემატიკაზე;
- **სასწავლო მიზნებით შედგენილი (დიდაქტიზებული) ტექსტები** - თემატური დიალოგები, მარტივი თხრობითი ან აღწერითი ტექსტები, ადაპტირებული კომიქსები.

5. ცნებები და ტერმინები

ისევე, როგორც I-IV კლასებში, დაწყებითი საფეხურის დამამთავრებელ ეტაპზეც, სასურველია, ტერმინებისა და ცნებების გაგება-გააზრება დაეფუძნოს პრაქტიკულ სავარჯიშოებს და არა - თეორიულ ახსნა-განმარტებებს.

- **ტექსტის აგებულება:** ტექსტი, სათაური, აზნაცი, სტროფი, სტრიქონი, წინადადება, სიტყვა; დიალოგი, მონოლოგი;
- **სასვენი ნიშნები:** წერტილი, მძიმე, კითხვის ნიშანი, ძახილის ნიშანი, ორი წერტილი, ტირე.